

В. О. Корнієнко, доктор політичних наук, професор ВНТУ

В США ЯНУКОВИЧ НЕ БУШУВАВ...

(Публікацію здійснено на замовлення та за підтримки Фонду розвитку ЗМІ Посольства США. Думка автора може не співпадати із офіційною позицією уряду США. Адреса посилання : <http://kriminal-ua.info/novosti-ukrainy/item/18328-1423992596>)

Візит Прем'єр-міністра України В. Януковича до США можна оцінювати по-різному. Це з якої позиції подивитися і які критерії брати за основу. В цілому реакція у Вашингтоні на візит прем'єр-міністра була позитивною, оскільки переговори зосередилися на СОТ, економічних і енергетичних питаннях. Із прем'єром на головних зустрічах обговорювалися питання енергетичної безпеки України, необхідність реформ у різних сферах і акцентувалася увага на зацікавленості США в продовженні демократичних процесів у нашій країні. В. Янукович повторив свою позицію, висловлену ним в Брюсселі, що Україна не готова приступити до виконання плану вступу до НАТО. Прем'єр запросив інвесторів на український фондовий ринок, пообіцявши стабільну політичну ситуацію протягом 5-10 років. Натомість він заявив, що український уряд не скасує квоти на експорт зерна, поки не переконається, що запасів у резерві вистачає для внутрішнього ринку. Оточення прем'єр-міністра скромно повідомляє, що після зустрічі сенатор Лугар назвав В.Януковича своїм другом. З іншого боку, сьогодні у Вашингтона просто немає великого вибору - він зобов'язаний працювати з тим, хто має найбільший вплив у країні. Але навряд чи в США будуть любити Януковича чи Україну. Америка давно поділила світ на друзів і ворогів, хіба що Україну там не відносять ні до тих, ні до інших. Які ж дійсно завдання міг ставити перед собою В. Янукович в США поза виконання певних протоколів і зовнішнього антуражу? Й чи впорався Віктор Федорович із поставленими завданнями, сказати важко. Спробуємо визначити їх за такою критеріальною схемою: планувалося - сталося, не планувалося - сталося, не сталося – планувалося. Планувалося-сталося.

Віктор Янукович: Те, що я повинен був сказати - я сказав. Сказав про те, що дійсно сьогодні Україна стала безповоротно на шлях демократичних перетворень, що сьогодні в Україні набагато більше свободи слова, демократії і Україна готується до вступу у СОТ. І практично з 2007-го року починає глобальні реформи - це і реформи, які передбачають боротьбу з

корупцією, реформування судової системи, ну і, безумовно, - економіки. Відбулися зустрічі найвищого рівня - з держсекретарем Сполучених Штатів Кондолізою Райс та віце-президентом Діком Чейні. Крім того, Віктор Янукович і президент Світового банку Пол Вулфовіц обговорили нову програму співробітництва між Україною і МБ на 2007-2011 рр., домовилися про синхронну роботу над угодою з МБ і програмою діяльності Кабміну, одночасно передбачивши забезпечення фінансування пріоритетів. Прем'єр відзначив, що передбачається розробити окремі програми в області енергетики, транспорту, поліпшення системи державного управління, по боротьбі з корупцією, відповідно до якої наша країна отримає 45 млн. дол. і у разі ефективного використання може розраховувати на отримання півмільярдного гранту.

Головне, як видається, в тому, що візит В. Януковича в Сполучені Штати мав принципове політичне значення з погляду з'ясування питання хто в домі хазяїн у сфері зовнішньої політики. За словами Г. Герман, тепер Вікторові Ющенку буде набагато складніше переконати американців підтримати дії проти уряду та правлячої коаліції і Вашингтон відмовиться від ставки тільки на одного Віктора. Вона помиляється! США роблять ставку завжди на самих себе... Не планувалося – сталося.

По-перше, незважаючи ні на що, сталося так, що викликати симпатію діаспори Віктору Януковичу не вдалося. Вона фактично проігнорувала приїзд українського прем'єра. Ще тривожнішим моментом стало те, що і Кондоліза Райс, і Дік Чейні не вважали за потрібне публічно коментувати результати зустрічей із українським прем'єром. Не відбулося ні заяв, ні спільних прес-конференцій. Можливо, Вашингтон ще не визначився зі своїм цілісним баченням того, що відбувається в Україні, та ставленням до цього.

По-друге, екс-посол США в Україні Стівен Пфайфер заявив, що Україна ризикує втратити динаміку у відносинах з НАТО і це може привести до втрати усередині самої організації зацікавленості в українському членстві.

По-третє, він підкреслив, що у нього складається враження про існування конкуренції гілок влади в країні у сфері зовнішньої політики. А це не сприяє довірі до Президента, прем'єр-міністра і України, - сказав він.

По-четверте, він поставив під сумнів заяви прем'єр-міністра про боротьбу з корупцією та створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні, вважаючи, що створення сприятливого інвестиційного клімату та запровадження квот на експорт українського зерна суперечать один одному.

По-п'яте, Пфайфер зауважив, що Податкова адміністрація України знову повертається до політики фаворитизму, хоча прем'єр під час свого візиту зробив декілька позитивних заяв щодо боротьби з корупцією. Не прояснив

ситуацію Янукович і з компанією Росукренерго. Досі залишається незрозумілим, як працює ця компанія та хто її власник. За словами Стівена Пайфера, наявність в Україні двох зовнішньополітичних курсів - Президента та прем'єр-міністра - підриває її міжнародний авторитет...

Не сталося – планувалося. І все ж таки головної зустрічі не відбулося. Подейкують, вона планувалася. Януковича із Бушем. Чому так склалося? Це все ж таки якийсь знак з боку Америки? Щось не влаштувало? В чомусь приглядалися до Януковича? Безумовно, прем'єр-міністр України не є канцлером, конституційний статус його - глава виконавчої влади, глава держави - Президент України, що відповідає у Сполучених Штатах главі держави, також президенту Сполучених Штатів. Та візит відбувся в умовах конституційних змін в Україні, і прем'єр-міністр України вже їхав до Вашингтона в новому статусі.

Крім того, американці не можуть не відслідковувати нашу соціологію. Якби президентські вибори відбулися найближчим часом, то лідером став би Віктор Янукович. Такі дані соціологічного опитування, проведеного компанією ФОМ-УКРАЇНА і обнародувані на початку грудня в Києві. На думку громадян України, під кінець голосування головні кандидати розмістилися б в наступному порядку: Віктор Янукович - 28,5%; Віктор Ющенко - 11,5%; Юлія Тимошенко - 18,7%.

Можливо, незважаючи на скептичне ставлення до Ющенко, в США вважають, що Віктор Янукович ще не зробив достатньо кроків, які б яскраво підтвердили тезу про те, що він став іншою людиною. США будуть судити про лідерів України за результатами. Вони прагматичні і такими були завжди. Все ж, як видається, найважливішим підсумком візиту Януковича є те, що США ще зберігають певні резерви доброї волі по відношенню до України, незважаючи на злети й падіння в останні декілька років. Сьогодні, що стосується СОТ, то результати їх підбадьорюють, стосовно НАТО - не дуже...